

הודו

רקע¹

הרפובליקה (הפדרלית) של הודו היא מדינה בדרום אסיה החולשת על רוב תת היבשת ההודית. הודו היא המדינה השביעית בגודלה בעולם בשטחה והשנייה בעולם בגודל אוכלוסייתה (לאחר סין), המונה יותר ממיליארד נפש הדוברים למעלה ממאה שפות שונות; כנגזרת מכך, הודו היא גם הדמוקרטיה הגדולה ביותר בעולם.

מתוקף היותה כר הצמיחה לתרבות עמק האינדוס ומוקד של דרכי מסחר חשובות ואימפריות גדולות, להודו תפקיד מפתח בהיסטוריה האנושית; ההינדואיזם, הסיקיזם, הבודהיזם והגייניזם מקורם כולם בהודו, בעוד גם האסלאם והנצרות זכו להשפעה נרחבת בתקופות מאוחרות יותר. במאה ה-19 הייתה הודו קולוניה של האימפריה הבריטית. היא זכתה בעצמאות בשנת 1947, לאחר מאבק מתמשך, אלים בחלקו.

מאבקה הארוך של הודו לעצמאות החל יותר משישים שנה לפני שזכתה בו כאשר אבי המאבק היה גאנדי עורך דין שחונך בשיטה הבריטית, שהשתמש בהפגנות לא אלימות שלהן קרא "סטיאגרה" כדי למחות נגד השלטון הבריטי בהודו. המאבק הממושך לעצמאות נשא פרי, ולבסוף הכריז

---

¹ מקור - ויקיפדיה

המשנה למלך, הלורד לואי מאונטבטון, כי השלטון הבריטי יסתיים ב-14 באוגוסט 1947, אולם הודו תחולק בין מדינה הינדית - הודו, למדינה מוסלמית - פקיסטן.

גאנדי נירצח ב-1948 על ידי קנאי הינדי, שחשב שהקו שהוא נוקט כלפי המוסלמים הינו רך מדי.

מאז הכרזת העצמאות של שתי המדינות, נותר אזור חבל קשמיר במחלוקת קשה בין הודו לפקיסטן. ימים ספורים לאחר הכרזת העצמאות, החלה המלחמה האינדו-פקיסטנית הראשונה, שנמשכה מ-1947 ועד 1949 ונסבה סביב עתיד החבל. הפסקת האש בסוף הלחימה הותירה בידי הודו שני שלישים מהשטח. גם ב-1965 וב-1971 אירעו מלחמות בין המדינות שמרכזן חבל קשמיר. אף על פי שפקיסטן הפסידה ברוב הקרבות, גורל האזור טרם הוכרע, ועדיין מתרחשים באזור פיגועי טרור וסכסוכי גבול מקומיים בין הצבאות. מצב זה גורם לאי יציבות מתמדת בין הודו לפקיסטן, שאף הוביל החל מסוף שנות ה-90 למירוץ חימוש גרעיני בין שתי המדינות, במקביל לנסיונות שנעשו על ידי האו"ם ליישב את הסכסוך בדרכי שלום.

מאז עצמאות הודו שולטת בה מפלגת הקונגרס הלאומי ההודי, מפלגתם של ג'והרלל נהרו ומהטמה גנדי, תחילה בראשותו של נהרו ואחר כך של בתו אינדירה גנדי ושל נכדו רג'יב גנדי, חוץ מאשר בשתי תקופות קצרות בשנות השבעים והשמונים. ראש הממשלה נהרו משל במדינה עד למותו ב-1964. תחת נהרו נקטה המדינה מדיניות של התרחבות תעשייתית המבוססת על תעשייה כבדה, על ידי סדרת תכניות חומש. מדיניות החוץ של נהרו הדגישה את הנייטרליות, והודו נעשתה לחברה מובילה בתנועת הנייטרליות.

פרמטרים – כללי

מיקום: דרום אסיה, גובלת בים הערבי ובמפרץ בנגל, בין בורמה לפקיסטן וגבולות משותפים נוספים עם סין, נפאל, בהוטן, בנגלדש)

שטח: כ-3.3 מיליון קמ"ר (המדינה השביעית בגודלה בעולם)

אוכלוסיה: כ-1.24 מיליארד נפש. (2014) (השניה בעולם – 30% מהאוכלוסיה עירונית)

שיעור גידול אוכלוסיה: 1.25% (2014)

תוחלת חיים: 67.8 שנה (2014)

ממוצע ילודים למשפחה: 2.51 ילודים לאישה (2014)

חלוקה שלטונית: 28 מדינות ושבע טריטוריות

ערים עיקריות: ניו דלהי (בירה) כ-25 מיליון נפש, מומבאי כ-21 מיליון, כלכותה כ-12 מיליון, צ'נאי כ-10 מיליון, בנגלור כ-10 מיליון. (2014)

רקע כלכלי²

הודו מתפתחת לכלכלת שוק חופשי אבל עקבות המדיניות האוטרכית של העבר שלה, עדיין קיימות. הליברליזציה הכלכלית, ובכלל זה הקטנת רגולציה על התעשייה, הפרטת מפעלים בבעלות המדינה, בקרה מופחתת על סחר והשקעות זרות, החלה בתחילת שנות התשעים במטרה להאיץ את הצמיחה במדינה, אשר הינה, בממוצע, יותר מ-7% בשנה מאז 1997. הכלכלה המגוונת של הודו מקיפה את החקלאות המסורתית, חקלאות מודרנית, עבודות יד, מגוון רחב של תעשיות מודרניות, וכן מספר רב של שירותים. מעט יותר ממחצית מכוח העבודה מועסק בחקלאות, אבל שירותים הם המקור העיקרי של הצמיחה הכלכלית,

המהווה יותר ממחצית התפוקה של הודו תוך העסקה של רק שליש מכוח העבודה שלה. הודו מתבססת על אוכלוסייה משכילה דוברת אנגלית כדי להפוך ליצואנית גדולה של שירותי טכנולוגיית מידע ועובדי תוכנה. בשנת 2010, הכלכלה ההודית התאוששה מהמשבר הפיננסי העולמי - בעיקר בגלל ביקושים מקומיים חזקים וקיימה צמיחה חריגה של 8% לשנה לשנה במונחים ריאליים. עם זאת, הצמיחה הכלכלית של הודו בשנת 2011 הואטה בשל אינפלציה גבוהה באופן עקבי, ריביות גבוהות והתקדמות קטנה מדי של רפורמות כלכליות. מחירי הנפט הגולמי הבינלאומיים הגבוהים הגדילו את הסובסידיה הממשלתית ותרמו לגירעון הפיסקלי הגבוה, ולהרעה בחשבון השוטף. רפורמה כלכלית מצומצמת בוצעה בשנת 2011 בעיקר בשל שערוריות שחיתות אבל גרמה עיכובים בהתקדמות החקיקה. לטווח הבינוני תחזית הצמיחה של הודו היא חיובית בשל האוכלוסייה הצעירה, שיעורי חיסכון ושיעורי השקעות בריאים והגדלת השתלבות בכלכלה העולמית. בהודו יש הרבה אתגרים ארוכי טווח אליהם טרם התייחסה באופן מלא, כולל עוני נרחב, תשתית פיזית וחברתית לקויה, אפשרויות תעסוקה מוגבלות שלא בסקטור החקלאות, גישה חסרה לחינוך בסיסי באיכות גבוהה יותר ובעיות ביצירת הגירה מן הכפר אל העיר.

פרמטרים כלכליים

משאבים טבעיים:

פחם (הרביעית בעולמם בגודל הרזרבות), ברזל, מתכות נדירות, גז טבעי, יהלומים, נפט

תל"ג:

2.05 טריליון \$ (רשמי ע"פ שער חליפין 2014)

שיעור גידול תל"ג: 5.6% (2014)

תוצר לנפש: 5.8 אלף דולר (2014)

כח עבודה:

502 מיליון (2014) מקום 2 בעולם

שיעור אבטלה: 8.6% (2014)

אוכלוסיה מתחת קו העוני:

29.8% (2010)

תקציב שנתי: 186 מיליארד \$ (2014)

(שיעור הגרעון 5%)

שיעור האינפלציה: 8%

² מקור: ספר העובדות של ה-CIA

הייצוא להודו: סה"כ, לפי טכנולוגיות ומספר היצואנים

4/2011	3/2011	2/2011	1/2011	4/2010	3/2010	2/2010	1/2010	4/2009	3/2009	2/2009	ממוצע 2007	
713.2	687.7	715.8	797.3	651.0	566.5	673.2	940.8	601.3	488.9	393.2	397.6	סה"כ יצוא מיליוני \$
179.4	172.9	180.0	200.5	163.7	142.5	169.3	236.6	151.2	123.0	98.9	100.0	מדד
799	842	857	828	791	795	726	763	714	711	661	673	מספר יצואנים
ייצוא לפי טכנולוגיות, במיליוני \$												
47.7	66.6	33.0	53.0	51.0	23.8	27.6	122.7	19.1	25.3	22.4	7.5	עילית
129.8	159.9	138.6	152.0	148.2	181.0	145.5	286.6	180.8	121.6	119.1	109.2	עילית מעורבת
530.6	457.6	541.2	586.2	444.9	358.5	493.0	522.5	398.7	338.8	248.4	278.6	מסורתית מעורבת
5.2	3.6	2.9	6.1	6.9	3.3	7.0	9.0	2.7	3.2	3.4	2.4	מסורתית
מדדים												
636.7	890.0	441.0	708.6	681.2	318.4	369.0	1636.0	254.7	338.6	299.0	100.0	עילית
118.9	146.4	127.0	139.2	135.8	165.7	133.3	262.4	165.6	111.4	109.1	100.0	עילית מעורבת
190.4	164.3	194.3	210.4	159.7	128.7	177.0	187.5	143.1	121.6	89.2	100.0	מסורתית מעורבת
219.8	151.0	124.7	258.2	291.9	138.7	297.8	375.0	115.0	135.9	144.4	100.0	מסורתית

4/2014	3/2014	2/2014	1/2014	4/2013	3/2013	2/2013	1/2013	4/2012	3/2012	2/2012	1/2012	
531.8	499.9	571.4	548.1	579.2	412.5	621.6	604.3	548.1	670.4	560.2	646.4	סה"כ יצוא מיליוני \$
133.7	125.7	143.7	137.8	145.7	103.7	156.3	152.0	137.8	168.6	140.9	162.6	מדד
790	790	784	825	764	793	785	812	767	741	771	824	מספר יצואנים
ייצוא לפי טכנולוגיות , במיליוני \$												
37.4	35.2	22.9	19.2	40.7	26.1	29.2	59.7	62.8	69.1	52.8	45.7	עילית
148.4	105.0	136.4	117.7	131.8	77.9	103.3	153.9	110.3	117.5	132.5	154.9	עילית מעורבת
336.9	352.8	405.4	403.6	401.3	304.2	483.8	383.9	369.7	479.4	370.2	438.8	מסורתית מעורבת
8.9	6.9	6.7	7.6	5.4	4.3	5.3	6.8	5.4	4.4	4.7	7.0	מסורתית
<u>מדדים</u>												
500.0	471.0	305.6	256.4	543.8	348.2	390.5	797.3	838.6	923.1	705.9	610.5	עילית
135.9	96.2	125.0	107.8	120.8	71.3	94.6	140.9	101.0	107.6	121.4	141.9	עילית מעורבת
120.9	126.6	145.5	144.9	144.0	109.2	173.7	137.8	132.7	172.1	132.9	157.5	מסורתית מעורבת
376.8	293.8	286.2	321.9	227.1	184.1	223.8	289.0	227.1	188.1	199.4	295.9	מסורתית

	4/2015	3/2015	2/2015	1/2015	
סה"כ יצוא מיליוני \$	495.4	548.5	535.8	612.3	
מדד	124.6	137.9	134.7	154.0	
מספר יצואנים	769	750	793	823	
					ייצוא לפי טכנולוגיות , במיליוני \$
עילית	46.7	59.8	74.3	130.2	
עילית מעורבת	141.6	263.4	126.8	182.6	
מסורתית מעורבת	299.8	218.6	321.3	288.9	
מסורתית	5.5	4.4	13.3	10.6	
					<u>מדדים</u>
עילית	624.4	799.5	992.7	1739.3	
עילית מעורבת	129.7	241.3	116.1	167.2	
מסורתית מעורבת	107.6	78.4	115.3	103.7	
מסורתית	235.4	185.2	565.2	449.2	